

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ing. Jitka Götzová
Odbor bezpečnosti
potravin

Nutriční označování nejen z pohledu legislativy

Udržitelné potravinové systémy pro udržitelnou společnost

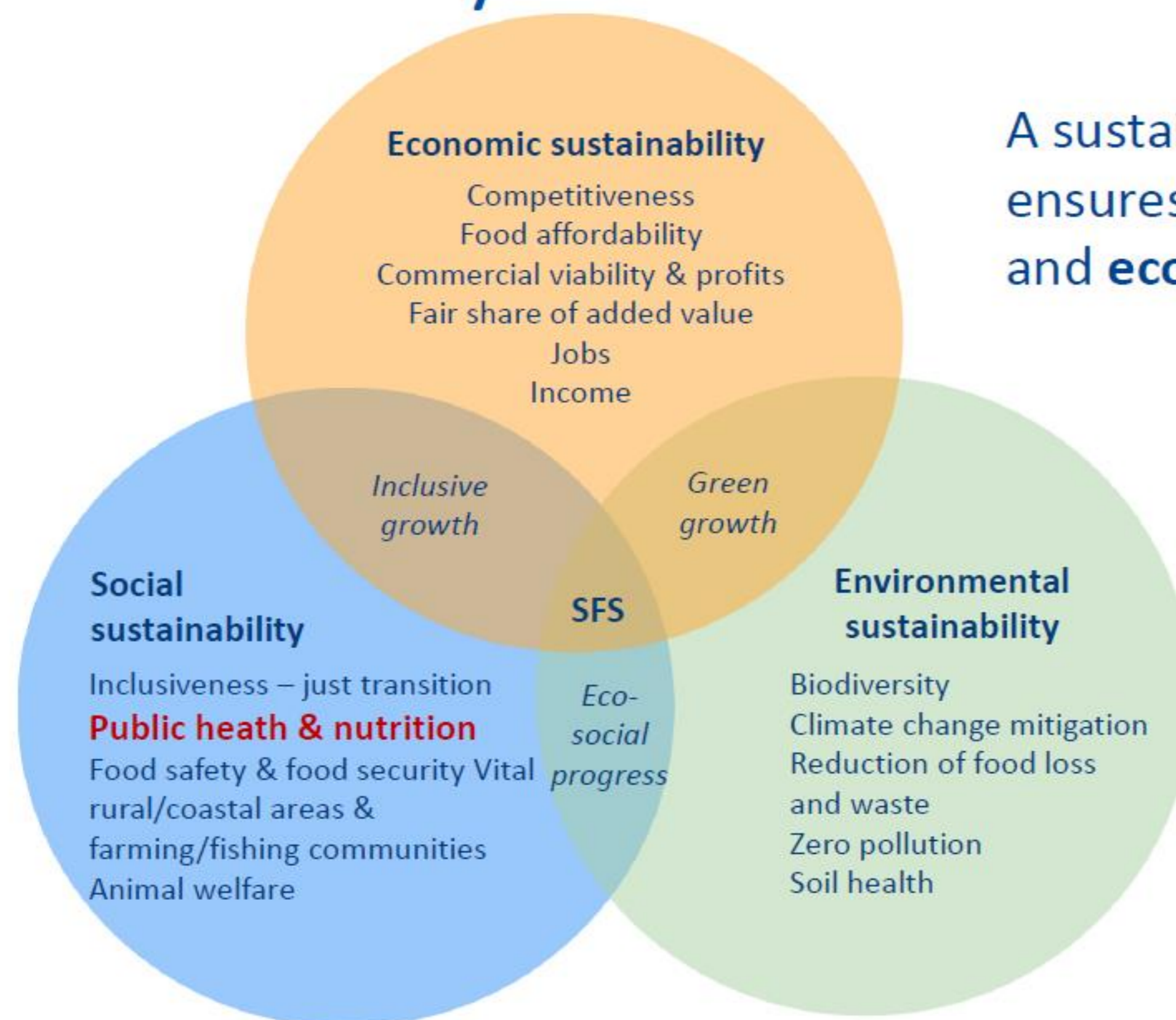

Food and Agriculture Organization of the United Nations

World Health Organization

Sustainable food systems for sustainable societies

A sustainable food system (SFS) ensures **environmental, social and economic sustainability**

SUSTAINABLE HEALTHY DIETS...

1

...start early in life with early initiation of breastfeeding, exclusive breastfeeding until six months of age, and continued breastfeeding until two years and beyond, combined with appropriate complementary feeding.

2

... are based on a great variety of unprocessed or minimally processed foods, balanced across food groups, while restricting highly processed food and drink products. ¹⁰

3

... include wholegrains, legumes, nuts and an abundance and variety of fruits and vegetables. ¹¹

4

... can include moderate amounts of eggs, dairy, poultry and fish; and small amounts of red meat.

8

... contain minimal levels, or none if possible, of pathogens, toxins and other agents that can cause foodborne disease.

7

... are consistent with WHO guidelines to reduce the risk of diet-related NCDs, and ensure health and wellbeing for the general population. ¹²

6

... are adequate (i.e. reaching but not exceeding needs) in energy and nutrients for growth and development, and to meet the needs for an active and healthy life across the lifecycle.

5

... include safe and clean drinking water as the fluid of choice.

REGARDING ENVIRONMENTAL IMPACT

9

... maintain greenhouse gas emissions, water and land use, nitrogen and phosphorus application and chemical pollution within set targets.

10

... preserve biodiversity, including that of crops, livestock, forest-derived foods and aquatic genetic resources, and avoid overfishing and overhunting.

11

... minimize the use of antibiotics and hormones in food production.

12

... minimize the use of plastics and derivatives in food packaging.

REGARDING SOCIOCULTURAL ASPECTS

16

... avoid adverse gender-related impacts, especially with regard to time allocation (e.g. for buying and preparing food, water and fuel acquisition).

15

... are accessible and desirable.

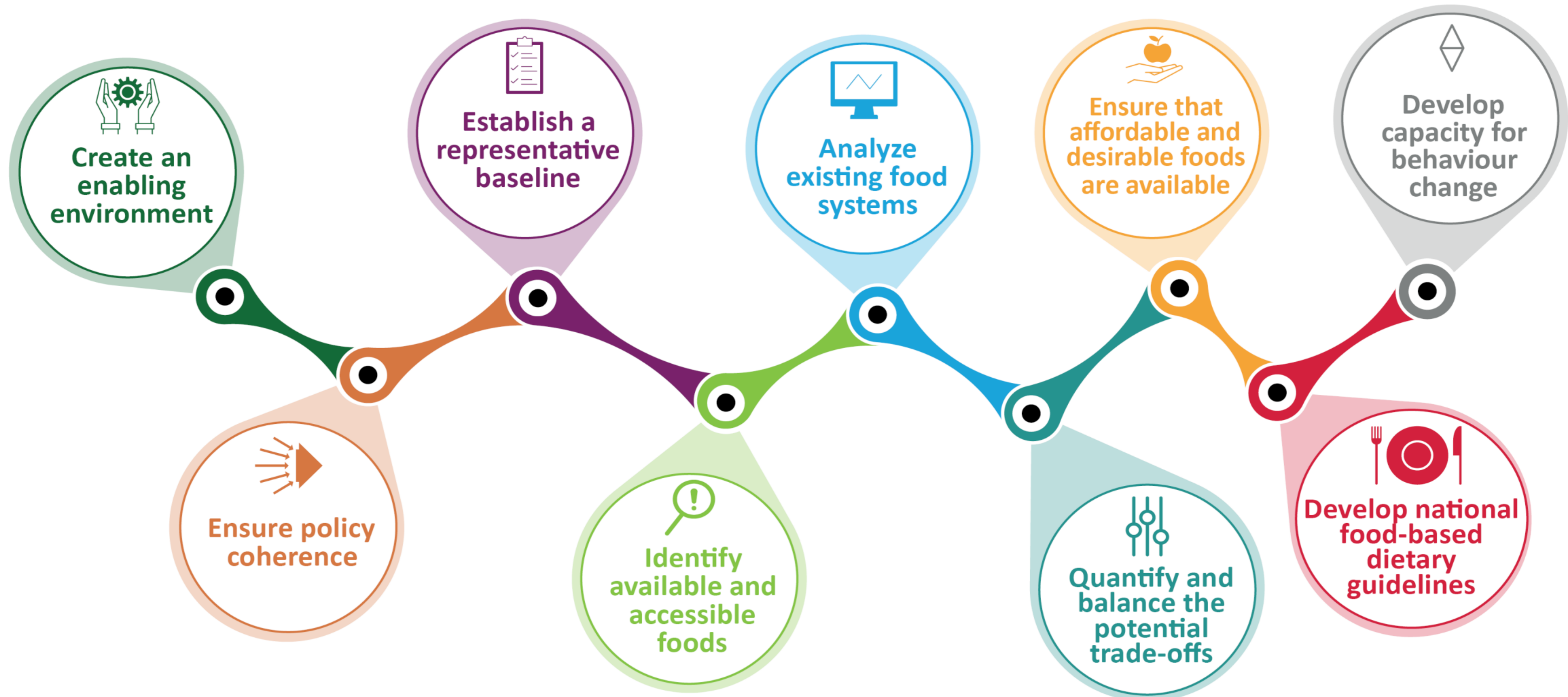
14

... are built on and respect local culture, culinary practices, knowledge and consumption patterns, and values on the way food is sourced, produced and consumed.

13

... reduce food loss and waste.

Co proto bude potřeba udělat?

Legislativní rámec pro udržitelné potravinové systémy (2023)

- ▶ Nastavení obecných principů a požadavků na udržitelné potravinové systémy
- ▶ Na unijní i národní úrovni nastavit standardy pro udržitelnost
- ▶ Zapojit všechny zainteresované strany
- ▶ Aktuálně 2021 - hodnocení dopadů

Plánované aktivity Evropské komise

Actions to stimulate sustainable practices by food industry and retail, hospitality and food service

Initiative to improve the corporate governance framework (integrate sustainability into corporate strategies) (2021)

Develop an EU code and monitoring framework for responsible business and marketing conduct in the food supply chain (2021)

Stimulate reformulation of processed food, including setting of maximum levels for certain nutrients (2021)

Set nutrient profiles to restrict promotion of food high in salt, sugar or fat (2022)

Proposal revision EU legislation on Food Contact Materials (food safety, environmental footprint) (2022)

Revision EU marketing standards for agricultural, fishery and aquaculture products (ensure uptake and supply of sustainable products) (2021-22)

Enhance coordination to tackle Food Fraud (2021-2022)

Plánované aktivity Evropské komise

Actions to promote shift towards healthy, sustainable diets

Determine the best modalities for setting minimum mandatory criteria for sustainable food procurement (2021)

Review of the EU school scheme legal framework: refocus on healthy and sustainable food (2023)

Review of the EU promotion programme for agricultural and food products (aimed at sustainable production and consumption) (2020)

Proposal VAT rates (currently being discussed in Council): could allow to make more targeted use of rates (e.g. to support organic fruit and vegetables)

Proposal for a harmonised mandatory front-of-pack nutrition labelling to enable consumers to make health conscious food choices (2022)

Proposal to require **origin indication** for certain products. (2022)

Proposal for a **sustainable food labelling framework** to empower consumers to make sustainable food choices (2024)

Nutrition - health		Climate/ Environment	Social
Nutrition Declaration	Per 100 g		
Energy	kJ/kcal		
Fat	g		
of which saturates	g		
Carbohydrate	g		
of which sugars	g		
Protein	g		
Salt	g		

Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030

- ▶ Již 6. strategie, schválena usnesením vlády České republiky č. 323 ze dne 29. března 2021.
- ▶ Cíl:
 - ▶ uvádění pouze bezpečných a kvalitních potravin na trh
 - ▶ poskytování ověřených informací o potravinách
 - ▶ posílení ochrany spotřebitelů
- ▶ Akční plán pro realizaci - bude předložen vládě ke schválení do konce tohoto roku.

Označování potravin na přední straně obalu

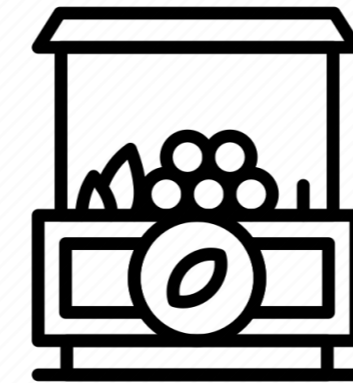
- ✓ V roce 2020 zveřejnila EU v rámci programu od zemědělce ke spotřebiteli (Farm to Fork) nutriční označování na přední straně obalu (FOPNL)
- ✓ EK požádala EFSA o vědecké stanovisko do března 2022
- ✓ Do konce roku 2022 EK představí návrh povinného unijního harmonizovaného systému FOPNL
- ✓ V současné době jsou pravidla pro povinné označování potravin nutričními údaji harmonizovány a stanoveny nařízením (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
- ✓ Toto nařízení zároveň obsahuje pravidla pro dobrovolné opakování nutričních údajů v hlavním zorném poli a pravidla pro dobrovolné vyjadřování nutričních údajů jinými způsoby

Důvody EK pro zavedení nového systému nutričního označování

Zvýšení porozumění nutriční hodnotě potravin konzumenty a motivace ke zdravějšímu výběru potravin.

Zamezení situacím, kde mohou výživová a zdravotní tvrzení zakrývat celkový nezdravý nutriční status potravin a klamat tak spotřebitele.

Motivace pro výrobce vyrábět zdravější potraviny, s cílem vyrovnat se v nutričních hodnotě konkurenci na vnitřním trhu.

Současný systém harmonizovaného nutričního značení potravin

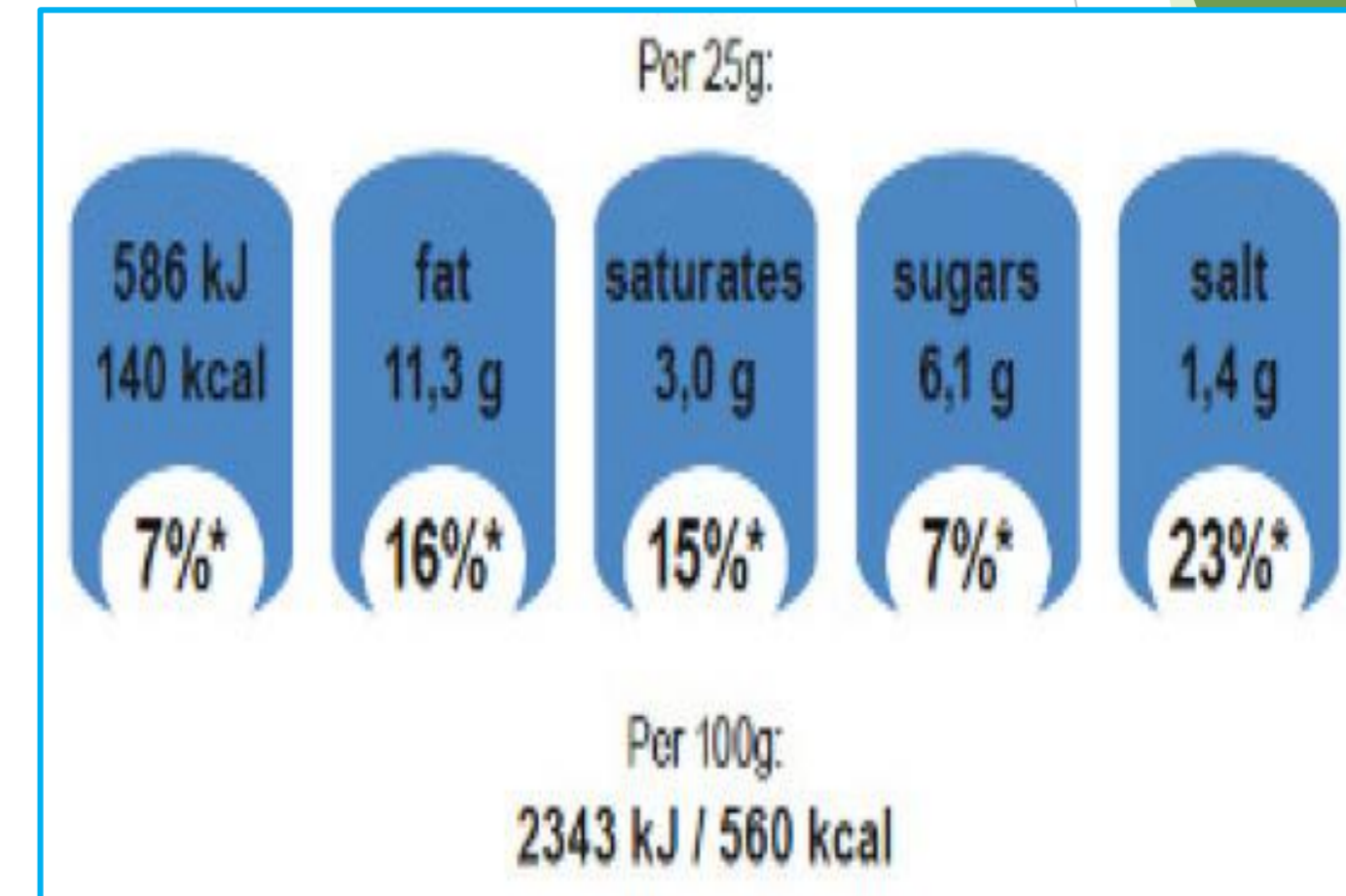
-jasná a jednotná pravidla jsou již stanovena

Povinné výživové údaje na 100g/100ml

Výživové údaje na 100 g:	
Energie	886 kJ / 211 kcal
Tuky	9,0 g
z toho nasycené mastné kyseliny	0,69 g
Sacharidy	26,0 g
z toho cukry	1,45 g
Bílkoviny	6,5 g
Sůl	1,0 g

- Energie + 6 živin
- Objektivní, popisné
- Povinné od roku 2016
- Možné srovnání mezi potravinami na 100g a 100ml
- Umožňuje sledovat celkový denní příjem energie a živin
- Nediskriminační
- Nerozděluje potraviny na zdravé a méně zdravé

Dobrovolné opakování na přední straně obalu

- Opakování je dobrovolné
- Energie + 4 živiny
- Na 100g/100ml/ na porci
- Pokud je uvedeno musí být v hlavním zorném poli
- Flexibilní formát - je na PPP

Navrhované možnosti nového systému FOPNL

(podle dokumentu INCEPTION IMPACT ASSESSMENT EK - 23.12.2020)

Nutričně specifická označování		Obecná označování	
1.) Numerická	2.) Barevně značená	3.) Podpůrná loga	4.) Známkové indikátory
			

- poskytuje číselné informace o energetické hodnotě a obsah specifických živin s relevancí k veřejnému zdraví a procentuální prezentací denního referenčního příjmu

- poskytuje číselné hodnoty ohledně energetických hodnot a obsahu specifických živin relevantního pro veřejné zdraví a procentuální zastoupení denního referenčního příjmu

- poskytuje celistvé označení produktu na základě jeho všeobecného nutričního hodnocení pomocí podpůrného loga, které je aplikováno, pouze pokud produkt koresponduje s danými nutričními kritérii

- poskytuje celkovou nutriční hodnotu potraviny pomocí známek založených na nutričním profilu

Značení pomocí NUTRI-SCORE

- Značení potraviny barevnou známkou podává informaci o celkové nutriční hodnotě potraviny na základě nutričního profilu
- Nutriční profily jsou založeny na obsahu „negativních faktorů“ (energetická hodnota, obsah cukrů, tuků a soli) a „pozitivních faktorů“ (obsah vlákniny, bílkovin, ovoce, zeleniny a ořechů, oleje řepkového, olivového a ořechového) v potravinách
- Na základě nutričního profilu dostává potravina známku A („nejzdravější“) až E („nejméně zdravá“)
- Nutri-Score bylo vytvořeno ve Francii, Agenturou pro veřejné zdraví, na základě práce profesora Serge Hercberga z Pařížské univerzity
- Nutri-Score je založeno na výpočtu systému profilování živin, který původně vznikl v UK pro výživové standardy

Pozice České republiky

- Systém Nutri-Score hodnotí potravinu **příliš zjednodušeně, jako celek**
- Vede k rozdělování potravin do kategorií na „zdravé“ a „méně zdravé“
- Rozdělováním potravin na kategorie budou znevýhodněny kvalitní potraviny, které:
 - musí splňovat legislativně stanovené požadavky
 - nesou značky kvality národní i EU
 - jsou historicky tradiční
- Systém **nebere v potaz velikost konzumovaných porcí dané potraviny ani celkovou denní skladbu stravy**
- Další nový povinný systém v hlavním zorném poli bude znamenat **velkou zátěž pro výrobce, kteří se již za současných povinností potýkají s nedostatkem místa na etiketách**

Příklady problematického označování pomocí Nutri-Score

Filet ze pstruha - naprosto rozdílné hodnocení stejného druhu potravin - **B** a **D**

Příklady problematického označování pomocí Nutri-Score

Vysoce zpracované potraviny - pozitivně hodnocené - jako „zdravé“

Příklady problematického označování pomocí Nutri-Score

Málo zpracované potraviny - negativně hodnocené - jako „méně zdravé“

NUTRI-SCORE	NUTRI-SCORE	NUTRI-SCORE	NUTRI-SCORE
			
			
OLIVE OIL EXTRA VIERGE	BLUE CHEESE	SARDINES GRILLED	JAMON IBERICO
50 cl - 7,58 €/l	100 gr - 35,90 €/kg	120 gr - 19,08 €/kg	80 gr - 86,88 €/kg

Pozice České republiky

Výživové údaje na 100 g:	
Energie	886 kJ / 211 kcal
Tuky z toho nasycené mastné kyseliny	9,0 g 0,69 g
Sacharidy z toho cukry	26,0 g 1,45 g
Bílkoviny	6,5 g
Sůl	1,0 g

- ČR považuje současná pravidla pro označování potravin výživovými údaji v nařízení (EU) 1169/2011 za plně dostačující a nevidí důvod pro nezbytně nutné zavádění nových povinných systémů označování nutričních údajů na přední straně obalu
- Jednotná EU pravidla jsou stanovena - informace jsou jasné a dostupné
- Důležité - výchova spotřebitelů - porozumět výživovým hodnotám
- Podpora zdravého životního stylu (*doma, ve školách, v zaměstnání*)

V případě že bude na úrovni EU rozhodnuto nový systém přijmout bude ČR podporovat aby byl:

- **Dobrovolný, nikoli povinný**
- Nehodnotil potravinu zjednodušeně jako celek, ale podával informaci o zastoupení jednotlivých živin v potravine
- Byl **objektivní a popisný**
- **Nerozděloval potraviny do kategorií na „zdravé“ a „méně zdravé“**

Pozice členských států EU

ČS podporující systém Nutri-Score

- Francie
- Belgie
- Portugalsko
- Španělsko
- Německo
- Nizozemí
- Lucembursko

ČS nepodporující systém Nutri-Score

- ČR
- Itálie
- Kypr
- Lotyšsko
- Řecko
- Maďarsko
- Rumunsko

PL a SK zatím není průhledná pozice

Děkuji za pozornost
